

KAZALO

- 4 **PTICE NAŠIH KRAJEV** // Blaž Blažič
- 6 **PTICE POZIMI – PREŽIVETJE V NAJTEŽJEM DELU LETA** // Aleksander Kozina
- 12 **JAPONSKA – MED VELEMESTNIM VRVEŽEM IN GOZDNO SAMOTO** // Jurij Hanžel
- 16 **POPULACIJE 49 % VRST PTIC NA SVETU SO V UPADU** // Tilen Basle
- 20 **BOBER – KLJUČNA VRSTA VODNIH OKOLIJ** // Martina Vida in Tatjana Gregorc
- 23 **RED MORA BITI – TUDI NA KRMILNICI** // Tadej Verbič
- 24 **MALI ŽAGAR** // Luka Božič
- 26 **ZGODBE IZ TRSTIČJA ORMOŠKIH LAGUN** // Marko Zabavnik
- 28 **PROGRAM PREDAVANJ, IZLETOV IN AKCIJ DOPPS, JANUAR – APRIL 2023**
- 35 **EVROPSKI DAN OPAZOVANJA PTIC 2022** // Tilen Basle
- 36 **(NE)ŠKODLJIVOST HRANJENJA PTIC** // Janez Leskošek
- 38 **ZIMSKA OPAZOVANJA V NARAVI**
- 40 **MEDITERANSKE OAZE V PUŠČAVI MORJA IN KAMENJA** // David Knez
- 42 **USPELO NAM JE!** // Urša Gajšek
- 43 **PTUJSKI OTOKI PRIPRAVLJENI NA NOVO GNEZDITVENO SEZONO** // Sandra Kontrec
- 44 **PTIČARIJADA 2022 – JESENSKO UŽIVANJE NA KRASU** // Aleksander Kozina
- 46 **PTICE OKOLI NAS** // Tilen Basle
- 48 **43. LETNI ZBOR ČLANOV DOPPS** // Tjaša Pršin
- 50 **NOVICE**

foto: Peter Legiša

PODNEBNE SPREMEMBE, BIODIVERZITETNA KRIZA IN OBNOVA NARAVE

V duhu Desetletja Združenih narodov za obnove ekosistemov je Evropska komisija junija letos objavila predlog t.i. Zakona o obnovi narave. Nič novega, bi lahko rekli. A nekaj je vendarle drugače. Po desetletjih strategij z ohlapnimi političnimi zavezami je namreč Komisija tokrat prvič zapisala kvantificirane cilje za renaturacijo evropskih ekosistemov, zakonodajni predlog pa ima naravo uredbe. To pomeni, da bo ob sprejemu takoj in neposredno pravno zavezujoč za vse države članice, saj ga pred tem ne bo treba prenašati še v nacionalno zakonodajo (pogosto namenoma) zamudnih postopkih.

Morda še bolj obetavna novica je, da so se začeli končno malo bolj resno prebujati tudi finančni trgi. Kajti vlaganje v funkcionalne ekosisteme je vse manj zgolj moralna dolžnost do težko oprijemljivih prihodnjih generacij in vse bolj resna finančna naložba, ki lahko med drugim vsaj nekoliko ublaži vse pogostejše gospodarske šoke. Ko je zaradi ruske invazije v Ukrajino in posledičnih sankcij proti Ruski Federaciji postalo jasno, da nas čaka neprijetna zima, je nemški parlament sprejel odločitev o ponovnem zagonu nekaterih že opušenih termoelektrarn. Krizni in zato (menda) začasni ukrep, ki naj bi nekoliko ublažil pričakovani šok za nemško industrijo, močno odvisno od ruskega plina, je seveda prišel s tako rekoč samoumevno predpostavko – da bo dobava premoga potekala po eni izmed ključnih transportnih poti srednje Evrope, reki Ren. Redko kdo pa je pričakoval, da bi od toplih, s snegom revnih zimskih mesecev in sušne pomladi izčrpana reka utegnila odpraviti pokorščino. Vendar jo je – s skoraj rekordno nizkim vodostajem, ki je več mesecev hromil rečni promet. Prometni minister Volker Wissing je zato že napovedal okrog 180 milijonov evrov težki infrastrukturni projekt, ki naj bi dočetka naslednjega desetletja povečal plovnost reke. 40 % teh sredstev naj bi bilo namenjenih ukrepom za renaturacijo rečnega ekosistema.

V istem času so južno od Alp v eni izmed najpomembnejših evropskih regij za proizvodnjo hrane, porečju reke Pad, beležili eno najhujših suš v zadnjih 70 letih. Po nekaterih ocenah bo škoda samo v kmetijstvu, ki se je v zadnjem stoletju razvijalo ob predpostavki tako rekoč neomejenega dostopa do vode in posegov v rečni ekosistem, znašala okrog 3 milijarde evrov. Nedaleč stran je – spomnimo – gorelo nekaj tisoč hektarjev kraške pokrajine, v Istro pa so zaradi pomanjkanja interventno dovažali cisterne vode iz notranjskih zajetij.

Podnebna kriza je tu. S precejšnjim zamikom, a vendarle, pa dozoreva tudi spoznanje, da tega problema brez reševanja biodiverzitetne krize ne bo mogoče rešiti. Sredstva za to so že na voljo, v prihodnosti pa jih bo verjetno še veliko več. Naloga vlade in političnega vrha je, da na nacionalni ravni tovrstne projekte strateško spodbudi s stabilno administrativno, strokovno in – kjer je treba – tudi proračunsko podporo. Vse troje je trenutno še v precejšnjih povojih.

Politična volja je pri okoljskih naložbah kompleksna reč. Zanesljivo pa jo je lažje najti tam, kjer so na voljo izvedljive in preizkušene rešitve. V Sloveniji je DOPPS ena od redkih organizacij, ki ima v tem trenutku znanje o obnovi ekosistemov. Rečnih, kmetijskih, mokriščnih in, zlasti v zadnjih letih, tudi gozdnih. Gre za zahtevno ekološko in še marsikatero znanje, pridobljeno z več desetletnim vlaganjem v upravljanje in raziskovanje takšnih območij, ki je vse bolj cenjeno tudi v izobraževalnem procesu. V družbi in gospodarstvu ga namreč potrebujemo še več. Veliko več. In to hitro.

Spoštovane članice in člani, prostovoljci, podporniki, kolegi! V veliko čast in odgovornost mi je prevzeti vodenje našega društva v tem razburljivem, dinamičnem in pogosto negotovem času družbenih in okoljskih sprememb. Družba in ptice potrebujejo našo svežino, strast do dela, znanje pa tudi mirne in lepe kotičke ohranjene narave, v katere se vsi radi zatečemo. V teh prazničnih dneh vas vabim, da z družino in prijatelji obiščete naše rezervate, ki so vsi po vrsti zgledni projekti obnovljene narave. Po praznikih pa se skupaj podamo v novo leto z Januarskim štetjem vodnih ptic in številnimi drugimi aktivnostmi. Srečno!

dr. TANJA ŠUMRADA,
predsednica DOPPS